VIII. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Viloyatda bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024-yilning yanvar-iyun oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 2 075,3 mln. AQSH dollarini tashkil etib, 2023-yil yanvar-iyunga nisbatan 254,3 mln. AQSH dollariga yoki 10,9 % ga kamaydi.

Tashqi savdo aylanmasi va balansi

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

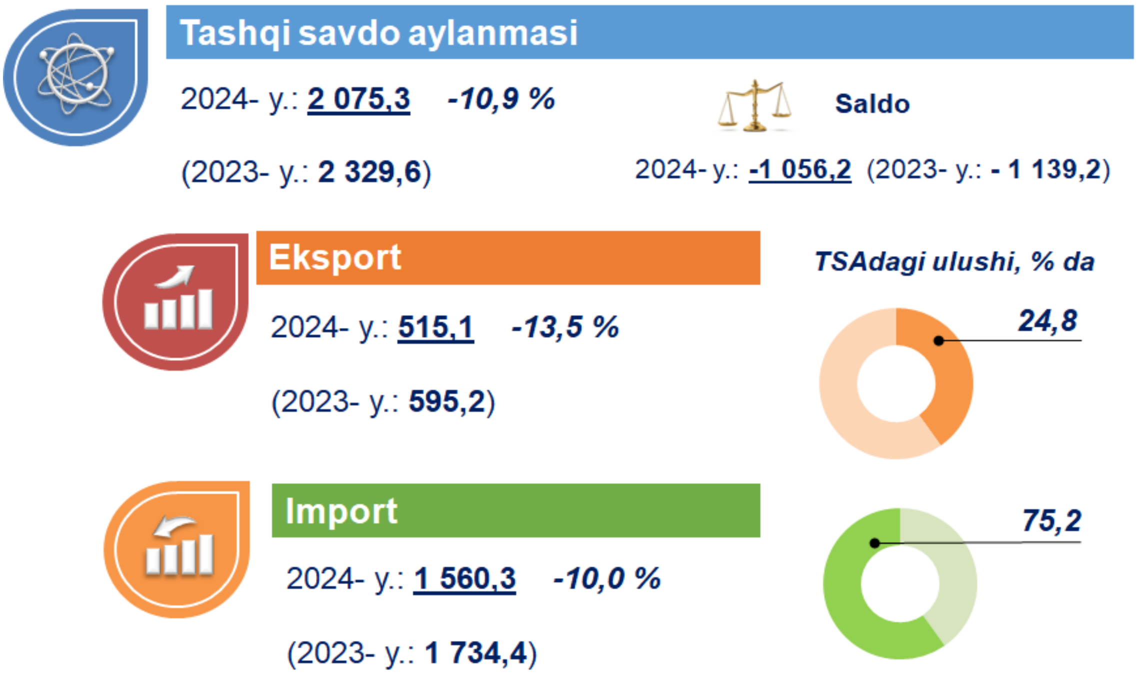

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

Andijon viloyati bilan tashqi savdo aylanmasi eng yuqori ulushga ega bo‘lgan davlatlar
(2024-yil yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarning tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi 515,1 mln. AQSH dollariga (13,5 % ga kamaydi) va import hajmi 1 560,3 mln. AQSH dollariga (10,0 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida – 1 045,2 mln. AQSH dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

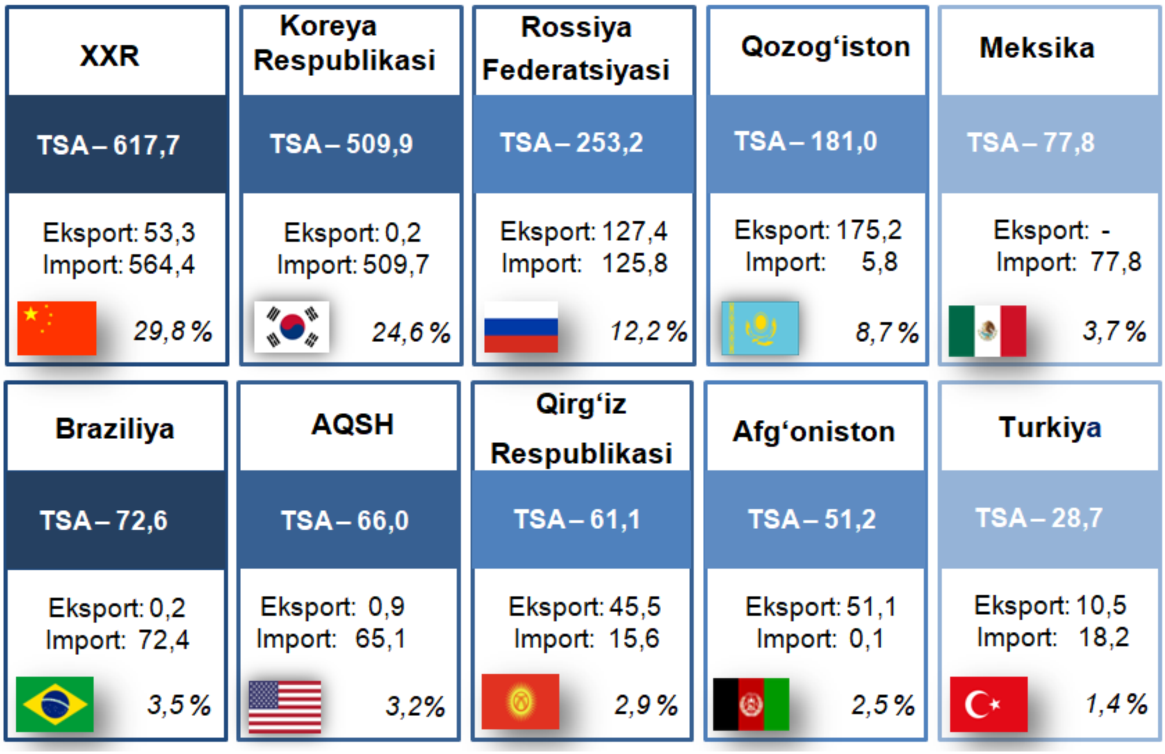

Andijon viloyati jahonning 67 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXR da (29,8 %), Koreya Respublikasida (24,6 %), Rossiya Federatsiyasida (12,2 %), Qozog‘istonda (8,7 %), Meksikada (3,7 %), Braziliyada (3,5 %), AQShda (3,2 %), Qirg’iz Respublikasida (2,9 %), Afg‘onistonda (2,5 %) va Turkiyada (2,5 %) qayd etilgan.

Andijon viloyatining yirik hamkor davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

Davlatlar	2022-y.	2023-y.	2024-y.
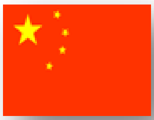 **XXR**	**356,2**	**567,1**	**617,7**
Eksport	*48,7*	*34,2*	*53,3*
Import	*307,5*	*532,9*	*564,4*
Koreya Respublikasi	**889,9**	**671,0**	**509,9**
Eksport	*0,4*	*0,0*	*0,2*
Import	*889,5*	*671,0*	*509,7*
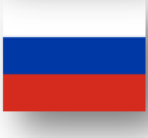 **Rossiya Federatsiyasi**	**183,4**	**143,0**	**253,2**
Eksport	*61,1*	*93,6*	*127,4*
Import	*122,3*	*49,4*	*125,8*
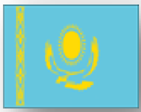 **Qozog'iston**	**200,0**	**261,8**	**181,0**
Eksport	*195,9*	*257,1*	*175,2*
Import	*4,1*	*4,7*	*5,8*
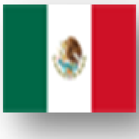 **Meksika**	**2,8**	**94,6**	**77,8**
Eksport	-	-	-
Import	*2,8*	*94,6*	*77,8*
Braziliya	**12,7**	**110,6**	**72,6**
Eksport	*0,1*	*0,1*	*0,2*
Import	*12,6*	*110,4*	*72,4*
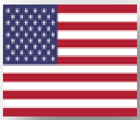 **AQSh**	**39,5**	**70,5**	**66,0**
Eksport	*0,1*	*0,2*	*0,9*
Import	*39,3*	*70,2*	*65,1*
Qirg'iz Respublikasi	**219,2**	**139,3**	**61,1**
Eksport	*203,7*	*122,0*	*45,5*
Import	*15,5*	*17,3*	*15,6*
Afg'oniston	**9,5**	**0,3**	**51,2**
Eksport	*9,5*	*0,3*	*51,1*
Import	*0,004*	*0,003*	*0,1*
Turkiya	**57,6**	**54,2**	**28,7**
Eksport	*24,8*	*16,2*	*10,5*
Import	*32,8*	*38,0*	*18,2*

davomi

Davlatlar	2022-y.	2023-y.	2024-y.
Belarus Respublikasi	**3,7**	**17,2**	**21,6**
Eksport	*1,2*	*13,4*	*20,1*
Import	*2,5*	*3,8*	*1,5*
Slovakiya	**5,7**	**13,7**	**15,9**
Eksport	*0,0*	*0,0*	*4,3*
Import	*5,7*	*13,7*	*15,9*
Ozarbayjon	**6,8**	**12,6**	**15,6**
Eksport	*6,2*	*12,6*	*15,6*
Import	*0,2*	*0,0*	*0,1*
Hindiston	**18,7**	**30,0**	**15,3**
Eksport	*0,4*	*0,0*	*0,8*
Import	*18,3*	*30,0*	*14,5*
Pokiston	**1,4**	**0,5**	**11,4**
Eksport	*1,4*	*0,2*	*6,0*
Import	*0,0*	*0,3*	*5,4*
Polsha	**24,3**	**7,5**	**9,2**
Eksport	*0,6*	*0,3*	*0,3*
Import	*5,1*	*7,2*	*9,0*
Chexiya	**10,6**	**9,7**	**8,3**
Eksport	-	-	-
Import	*10,6*	*9,7*	*8,3*
Vetnam	**0,1**	**5,2**	**7,1**
Eksport	-	-	-
Import	*0,1*	*5,2*	*7,1*
Germaniya	**9,9**	**24,4**	**6,6**
Eksport	*0,6*	*0,7*	*0,1*
Import	*9,4*	*23,6*	*6,6*
Tayland	**4,9**	**6,0**	**5,3**
Eksport	-	-	-
Import	*4,9*	*6,0*	*5,3*

Andijon viloyatining hududlar kesimida

Tashqi savdo aylanmasi

*(2024- yil yanvar-iyun)**

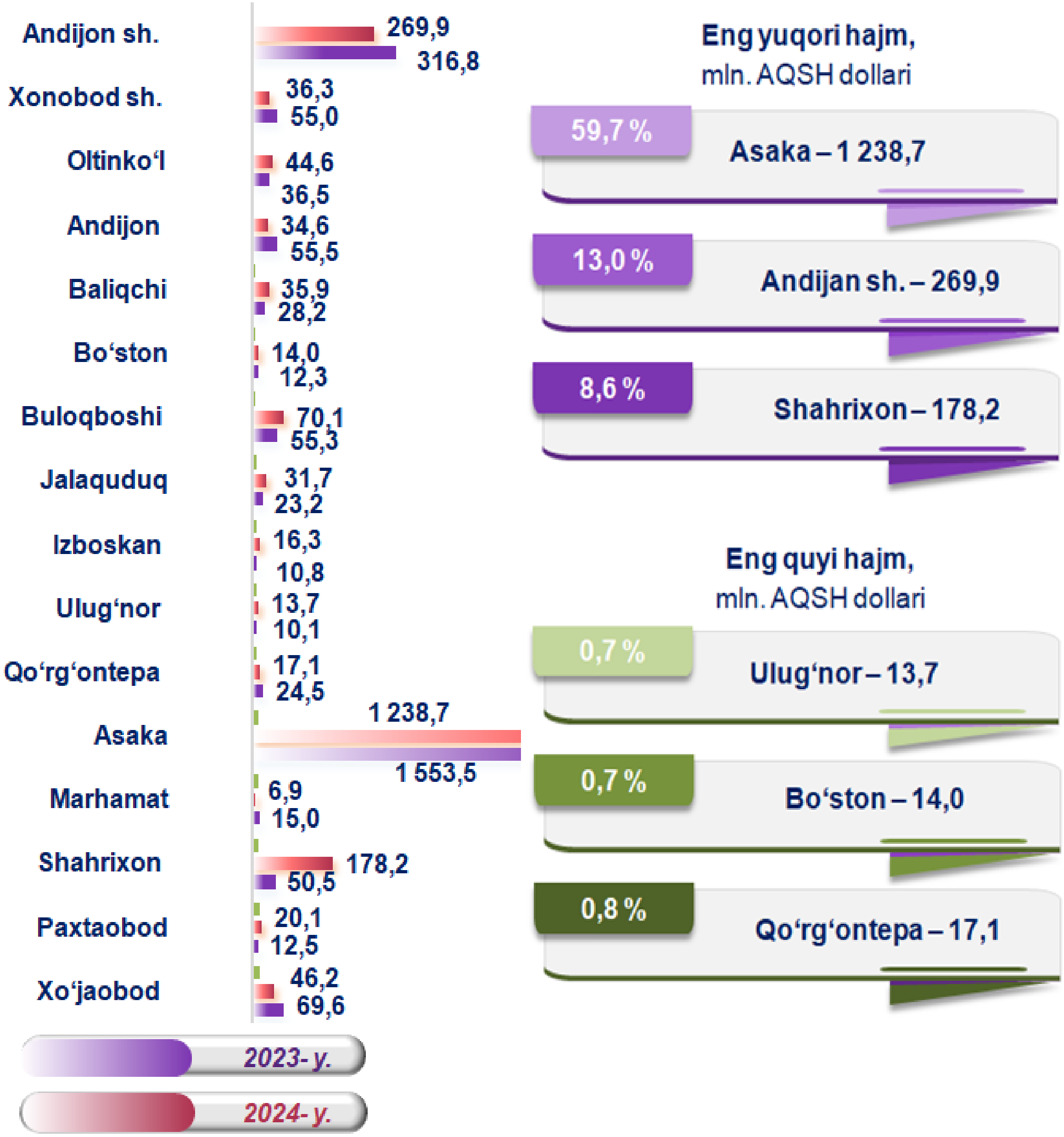

Viloyatda tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 59,7 % ulush bilan 1 238,7 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Ulug'nor tumani 0,7 % ulush bilan 13,7 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Andijon viloyatiining tashqi savdo aylanmasida MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlarning hajmlari dinamikasi
(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

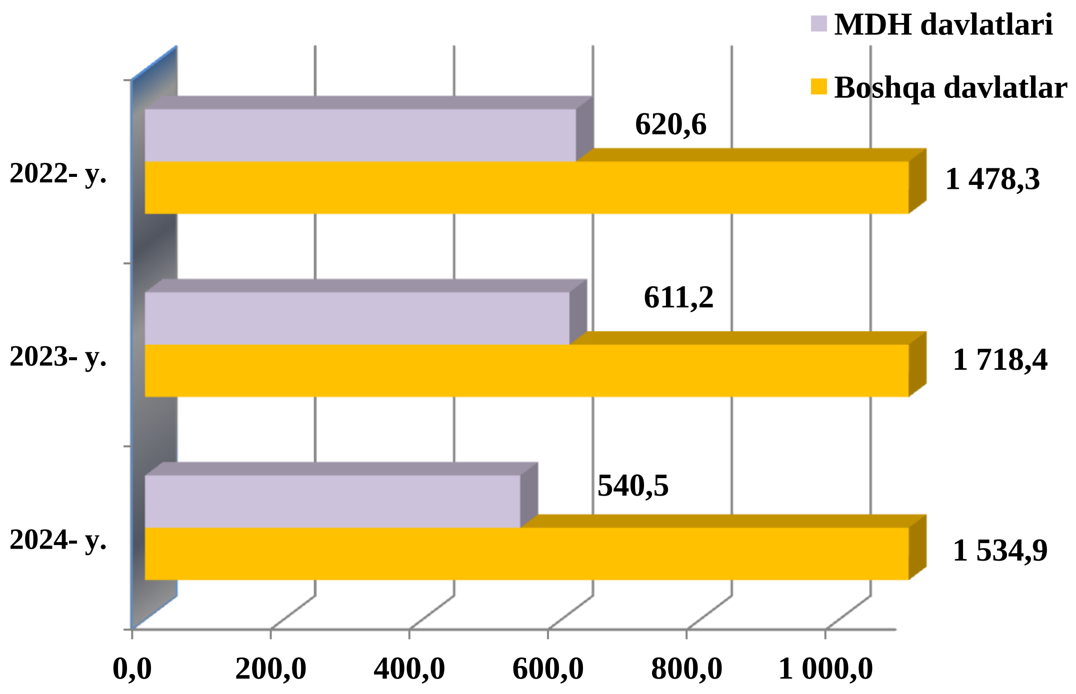

2024-yil yanvar-iyun oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 26 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanma-sidagi ulushi 2023-yilning mos davriga nisbatan 0,7 % ga kamaydi.

Andijonning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2024-yilning yanvar-iyun oylarida 2023-yilning mos davriga nisbatan 0,2 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 74,0 % ni tashkil etdi.

Andijon viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024-yilning yanvar-iyun holatiga ko‘ra, 540,5 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 389,6 mln. AQSh dollariga yetgan bo‘lsa, import 150,9 mln. AQSh dollari qiymatida qayd etildi.

ANDIJON VILOYATINING YEVROOSIYO IQTISODIY ITTIFOQIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-iyun, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Andijon viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 517,0 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan, eksport hajmi 368,2 mln. AQSh dollari, import hajmi esa 148,8 mln. AQSh dollariga yetdi.

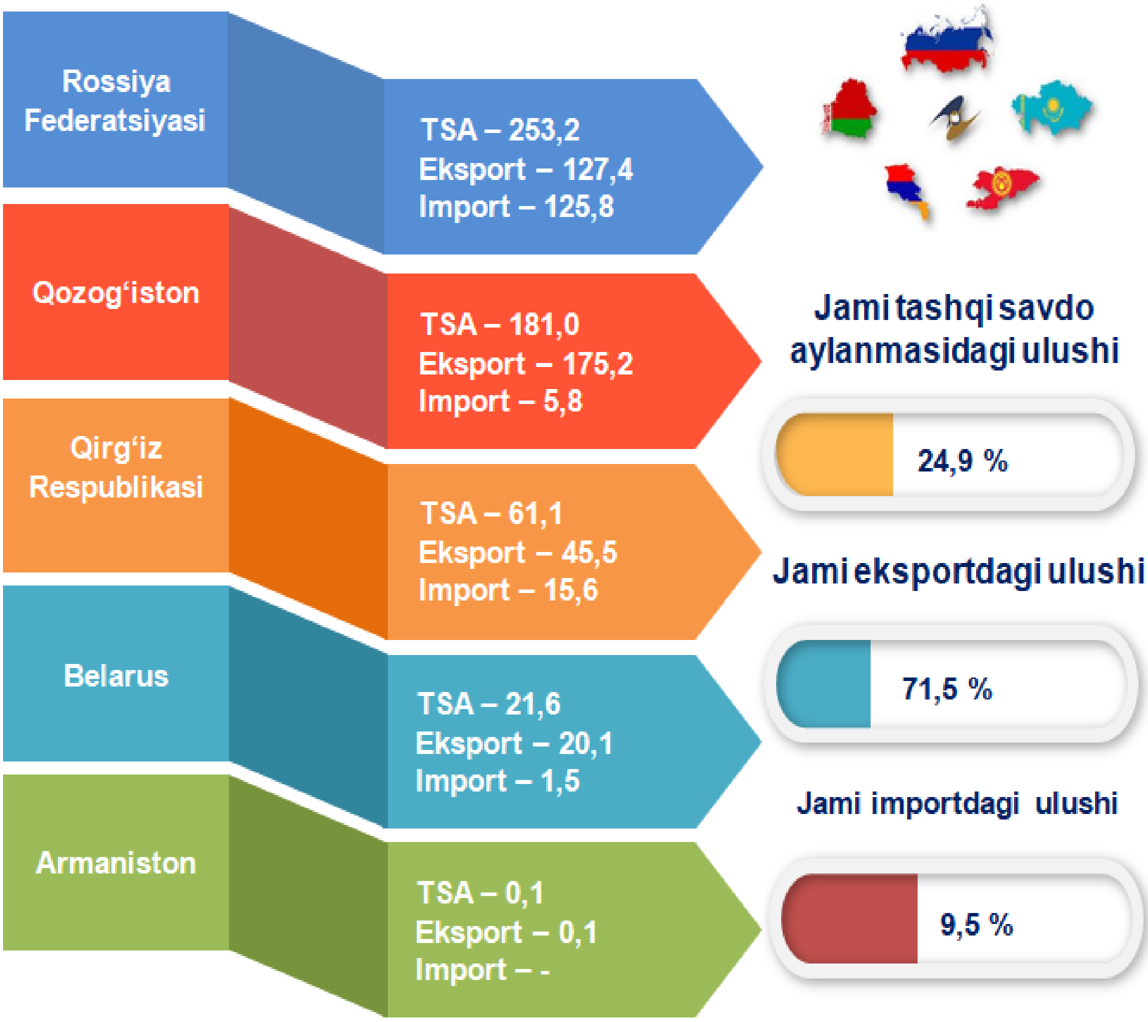

Shuni ta'kidlash lozimki, YEOIIning a'zo davlatlari (Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Belarus va Armaniston) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

ANDIJON VILOYATI EKSPORTI

(2024-yil yanvar-iyun)

2024-yilning yanvar-iyun oylarida viloyatning eksportyorlari soni 361 tani tashkil etib, ular tomonidan 515,1 mln. AQSH dollari qiymatidagi (2023-yilning mos davriga nisbatan13,5 % ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta’minlandi.

XSST bo‘yicha eksport tarkibi

(2024-yil yanvar-iyun, ulushi, % da)

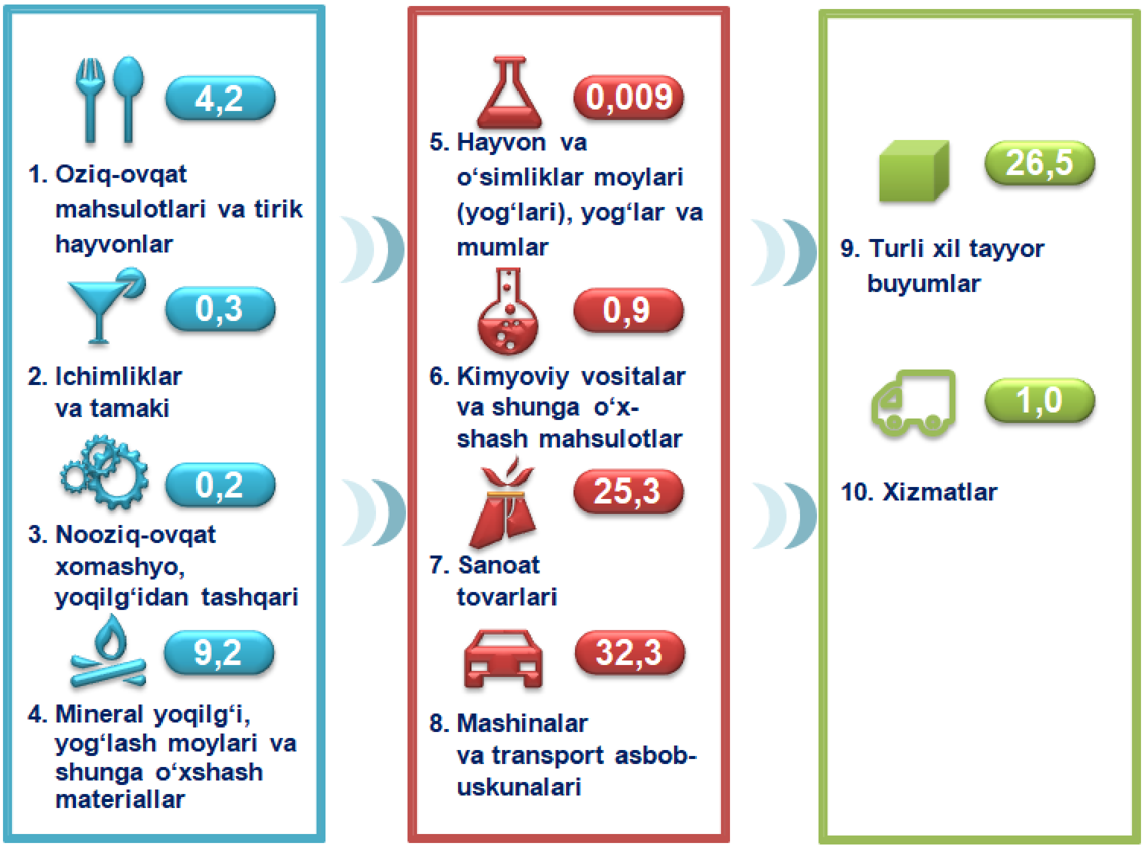

Andijon viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko‘rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi ***(keyingi o‘rinlarda TIF TN)*** *bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi* ***(keyingi o‘rinlarda – XSST)*** *ishlatiladi. Bu o‘z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni* ***XSST*** *bo‘yicha kodlashtirish,* ***TIF TN*** *va* ***XSST*** *o‘rtasida o‘tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.*

Andijon viloyati XSST bo‘yicha eksport tarkibi

(yanvar-iyun,)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollari		O‘zgarish sur’ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	**595,2**	**515,1**	**104,9**	**86,5**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	19,0	21,9	100,3	114,9	3,2	4,2
Ichimliklar va tamaki	3,3	1,7	3 449,4	51,4	0,6	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	2,4	1,3	127,9	53,2	0,4	0,3
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	0,5	47,5	5,9	8 762,0	0,1	9,2
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	0,0002	0,05	30,7	24 209,5	0,00003	0,01
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	11,2	4,4	313,1	39,3	1,9	0,9
Sanoat tovarlari	133,1	130,1	80,1	97,8	22,3	25,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	258,9	166,4	130,3	64,3	43,5	32,3
Turli xil tayyor buyumlar	161,1	136,7	98,5	84,9	27,1	26,5
Xizmatlar	5,6	5,0	112,3	88,9	0,9	1,0

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,0 % ni tashkil etib, ular mashinalar va transport asbob uskunalari (32,9 %), turli xil tayyor buyumlar (26,5 %), sanoat tovarlari (25,3), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (4,2 %) va mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar (9,2 %) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

XSST bo‘limi bo‘yicha ayrim mahsulotlar eksporti tarkibi

(2024-yil yanvar-iyun)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSh dollari	2023-yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	19 819,3	108,6
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	889,3	4,2 b.
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	684,3	16,8 b.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	380,9	92,2
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	1 702,3	51,4
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	503,0	28,8
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	387,5	137,6
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	262,0	116,0
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'gitlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo	62,6	65,4
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar	47 537,9	87,2 b.
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
O‘simlik moylari va yog‘lari, xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan	45,8	242,1 b.
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	3 422,7	33,6
Noorganik kimyo moddalari	326,7	108,2
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	188,1	58,1
Birlamchi shakldagi plastmassalar	182,0	141,4
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	159,4	189,7
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	112,3	64,5

davomi

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	121 256,0	100,8
Cho'yan va po'lat	3 297,5	50,5 b.
Metallardan tayyorlangan buyumlar,	2 727,5	93,3
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	1 264,1	77,4
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	884,8	93,2
Rangli metallar	352,8	40,5
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	208,8	4,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	111 062,4	65,5
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	45 679,5	59,1
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	5 662,4	117,5
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblar, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularning elektr qismlari	3 266,7	62,0
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunalari	218,1	75,9 b.
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	131 284,2	88,1
Poyabzal	2 235,1	28,5
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	1 450,1	104,6
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	1 327,0	109,5
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	298,7	2,4 b.
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	114,5	7,8

MDH va boshqa davlatlarga tovar va xizmatlar eksporti hajmlari dinamikasi
(yanvar-iyun mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

2024-yilning yanvar-iyun oylarida MDH mamlakatlariga 389,6 mln. AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportdagi ulushi 75,6 % ni tashkil etdi.

MDH va boshqa davlatlarga tovar va xizmatlar eksporti hajmi, *mln. AQSH dollari (yanvar-iyun oylari)*

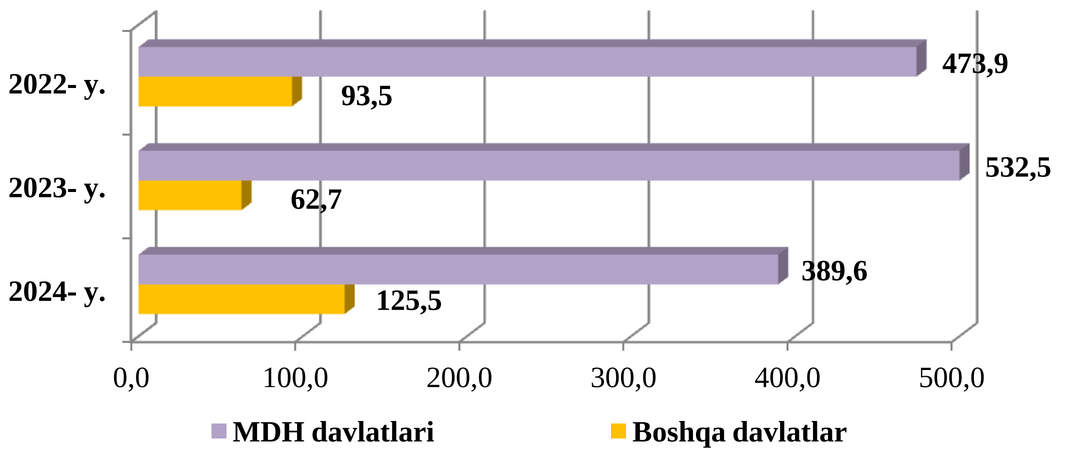

Viloyat eksportida asosiy hamkor davlatlarning ulushi
(2024-yil yanvar-iyun,% da)

2024-yilning yanvar-iyun oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Qozog'iston (eksport umumiy hajmining 34,0 %) va Rossiya Federatsiyasi (24,7 %) davlatlari yetakchilik qildi. Mazkur ikki yirik davlatlarning jami eksportdagi ulushi 58,7 % ni tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lgan 21,0 mln. AQSH dollari qiymatidagi 57,7 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo‘lib, ushbu ko‘rsatgich 2023-yilning mos davriga nisbatan 18,8 ming tonnaga ko‘paydi.

2024-yil yanvar-iyun oylarida meva-sabzavot mahsulotlari jami eksportning 4,1 foizini tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti
(2024-yil yanvar-iyun, o‘sish sur’atlari qiymat jihatidan)

Uzum yangi uzilgan	Karam	Bodring	Pomidor
0,2 mln. AQSH dollari	1,4 mln. AQSH dollari	1,8 mln. AQSH dollari	2,3 mln. AQSH dollari
0,4 ming tonna	8,1 ming tonna	2,5 ming tonna	2,5 ming tonna
38,9 % (↓)	14,3 % (↑)	38,9 % (↑)	30,4 % (↑)
Sabzi	**Piyoz**	**Yeryong‘oq**	**Qovun va tarvuz**
3,6 mln. AQSH dollari	0,6 mln. AQSH dollari	0,3 mln. AQSH dollari	1,8 mln. AQSH dollari
23,6 ming tonna	3,7 ming tonna	0,5 ming tonna	7,4 ming tonna
37,0 % (↑)	65,8 % (↓)	16,0 % (↑)	38,8 % (↓)

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qirg‘iz Respublikasi (51,6 %), Rossiya Federatsiyasi (29,7 %), Pokiston (7,8 %), Afg‘oniston (4,3 %), XXR (2,4 %), Turkiya (1,6 %) hamda Qozog‘iston (1,1 %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Meva va sabzavot mahsulotlarinig eksport geografiyasi

(2024-yil yanvar-iyun, ming AQSh dollari)

	Ming tonna	Ming AQSh dollari	Ulushi, % da
Qirg‘iz Respublikasi	47 224,8	10 859,7	51,6
Rossiya	8 165,4	6 257,0	29,7
Pokiston	391,5	1 632,4	7,8
Afg‘oniston	199,3	896,9	4,3
XXR	712,5	496,9	2,4
Turkiya	150,2	333,2	1,6
Qozog‘iston	157,5	241,9	1,1
BAA	60,7	128,6	0,6
Boshqalar	618,8	201,8	1,0

2024-yil yanvar-iyun oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Qirg‘iz Respublikasiga to‘g‘ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 51,6 %), bu ko‘rsatkich Rossiya Federatsiyasiga eksport hajmidan 1,7 barobar ko‘p.

To‘qimachilik mahsulotlari eksporti

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xomashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2024-yil yanvar-iyun oylari yakuni bo‘yicha 252,7 mln. AQSH dollarilik to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 49,1 % ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan 5,8 % ga kamaydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (54,8 %), paxtadan yigirilgan ip (33,0 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 204 turdagi to‘qimachilik mahsulotlari dunyoning 21 ta davlatiga eksport qilindi.

To‘qimachilik mahsulotlari eksporti dinamikasi

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

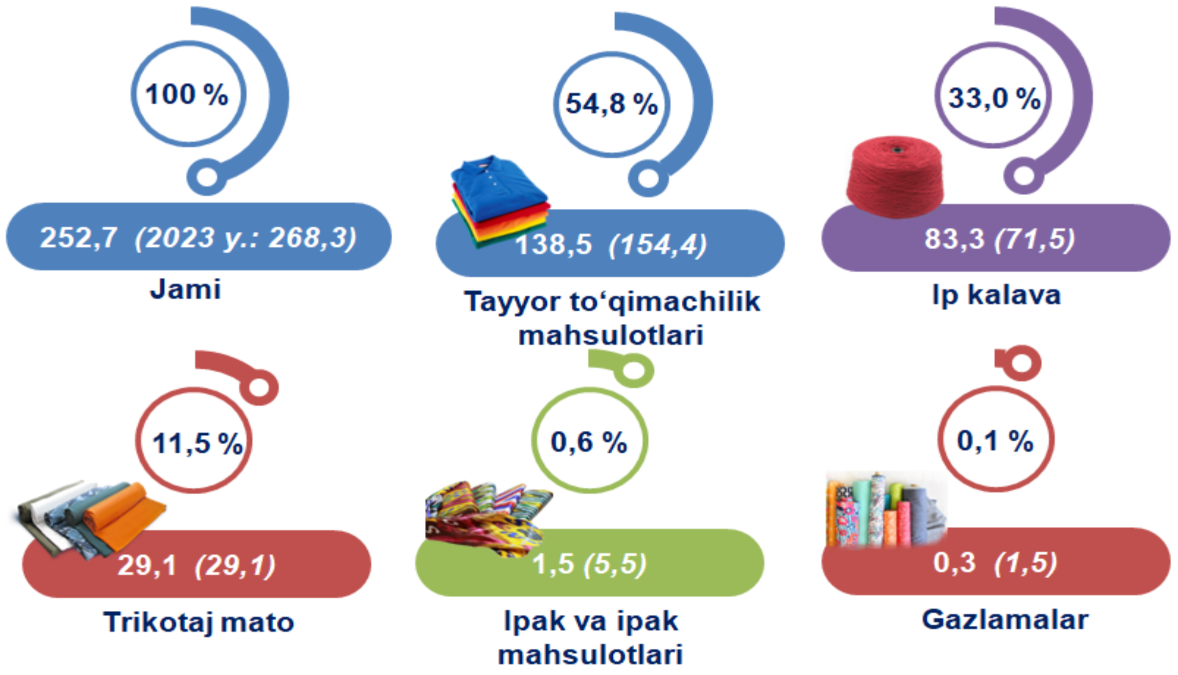

Davlatlar kesimida to‘qimachilik mahsulotlari eksporti dinamikasi

(yanvar-iyun, ming AQSh dollari)

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Rossiya Federatsiyasi (37,1 % 160,8 mln. AQSh dollari) va Qirg‘iz Respublikasi (54,2 % – 52,7 mln. AQSh dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

	2023-yil	2024-yil	O‘sish sur’ati, % da
Rossiya Federatsiyasi	77 851,7	106 773,0	137,1
XXR	34 211,4	52 738,7	154,2
Qirg‘iz Respublikasi	86 903,7	28 347,7	32,6
Qozog‘iston	10 551,9	19 846,9	188,1
Belarus	13 118,3	19 651,1	149,8
Turkiya	15 850,0	10 073,5	63,6
Pokiston	180,0	4 025,3	22,4 b.
Boshqalar	29 611,9	11 255,0	38,0

Andijon viloyatining importi

(2024-yil yanvar-iyun)

2024-yilning yanvar-iyun oylarida import hajmi 1 560,3 mln. AQSH dollarini va 2023-yilning mos davriga nisbatan 10,0 % ga kamaydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (59,4 %), sanoat tovarlari (18,6 %) hamda mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar (6,8 %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST bo‘yicha import tarkibi

(2024-yil yanvar-iyun, ulushi, % da)

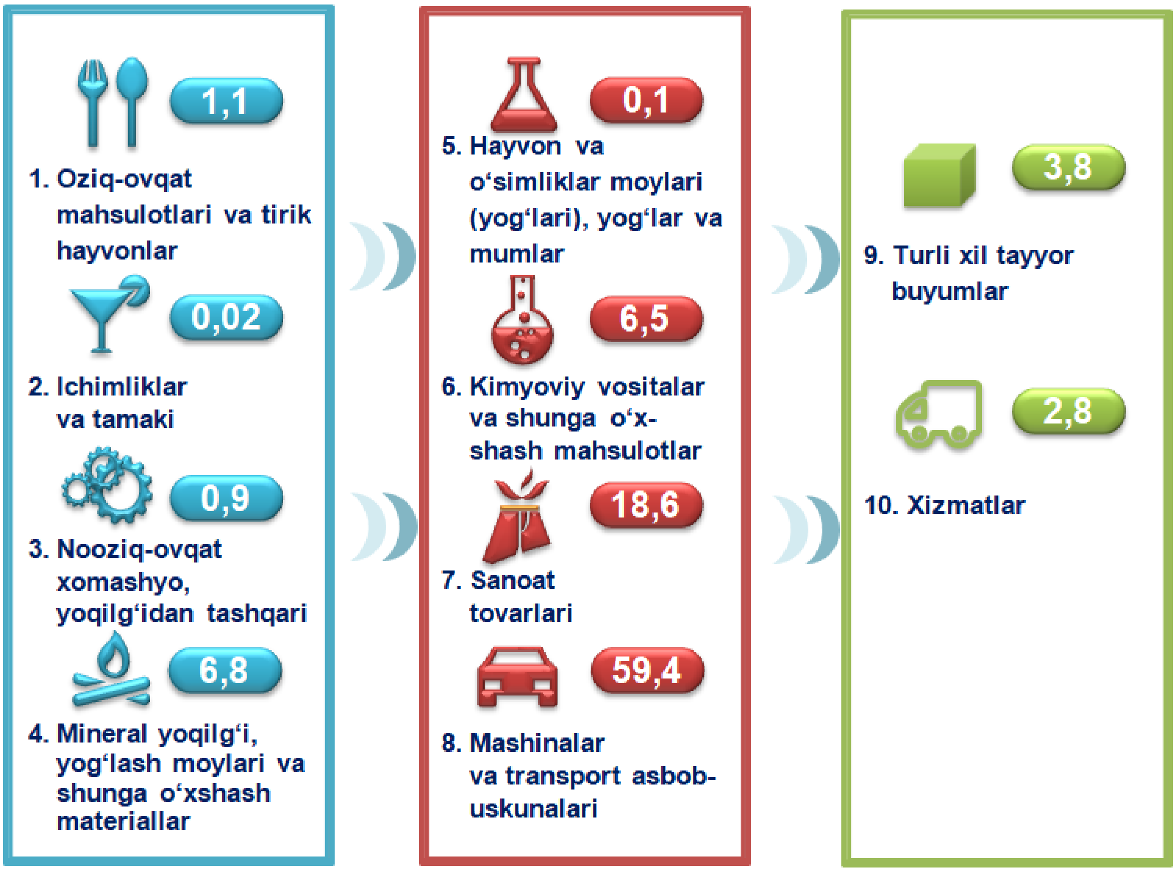

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2024-yilning yanvar-iyun oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 177,6 mln. AQSH dollariga kamaydi va 1 516,3 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 44,0 mln. AQSH dollariga yetdi.

Andijon viloyati XSST bo'yicha import tarkibi

(yanvar-iyun, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis-batan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	**1 734,4**	**1 560,3**	**113,2**	**90,0**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	11,0	17,2	115,5	157,0	0,6	1,1
Ichimliklar va tamaki	0,2	0,2	159,1	137,0	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	11,3	14,2	113,7	125,8	0,7	0,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	13,9	106,0	2,4 b.	7,6 b.	0,8	6,8
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	2,1	0,9	296,8 b.	41,8	0,1	0,1
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	142,6	101,5	152,4	71,1	8,2	6,5
Sanoat tovarlari	310,6	290,4	94,4	93,5	17,9	18,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	1 137,6	926,4	119,6	81,4	65,6	59,4
Turli xil tayyor buyumlar	64,6	59,4	115,6	91,9	3,7	3,8
Xizmatlar	40,5	44,0	53,1	108,5	2,4	2,8

XSST bo‘limi bo‘yicha ayrim mahsulotlar importi tarkibi

(2024-yil yanvar-iyun)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSh dollari	2023-yil yanvar-iyunga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5 959,7	147,7
Tirik hayvonlar, 03 bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	4 963,2	4,0 b.
Sabzavotlar va mevalar	2 040,6	99,5
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	1 510,7	2,1 b.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	242,7	137,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	4 572,1	70,9 b.
Probka va yo'goch-taxtalar	2 583,7	73,0
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	2 502,7	70,7
Tabiiy kauchuk (sun‘iy kauchuk va regeneratsiya qilingan rezina ham)	2 054,7	71,5
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	93 049,2	16,1 b.
Ko'mir, koks va briketlar	8 340,3	105,0
Tabiiy yoki sun‘iy gaz	4 633,6	25,1 b.
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
O‘simlik moylari va yog‘lari	882,0	44,6
Hayvonlar va o‘simliklar moylari va yog‘lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan mumlar	3,3	2,3
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	31 830,4	65,9
Birlamchi shakldagi plastmassalar	26 056,4	96,4
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	14 231,0	48,8
Bo‘yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo‘yoqlar	11 446,5	84,2

davomi

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023-yil yanvar-iyunga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	122 938,9	140,4
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	64 468,5	83,4
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	61 851,2	68,8
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	26 111,0	76,7
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	563 834,9	75,7
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblar, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularning elektr qismlari (boshqa joyda tasniflanmagan elektr maishiy asboblarning elektr bo'lmagan qismlari ham)	88 424,1	117,9
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	86 341,1	88,7
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari, boshqa joyda tasniflanmagan	73 148,5	151,3
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari, boshqa joyda tasniflanmagan	23 738,7	74,8
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	21 679,0	117,3
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	8 806,4	94,7
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari, boshqa joyda tasniflanmagan	3 348,2	110,2
Poyabzal	690,2	75,0
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	551,6	79,9
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	460,0	154,7

2024-yil yanvar-iyun natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 9,7 % ni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 5,1 % ga kamaydi.

MDH va boshqa davlatlarga tovar va xizmatlar importi hajmlari dinamikasi
(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

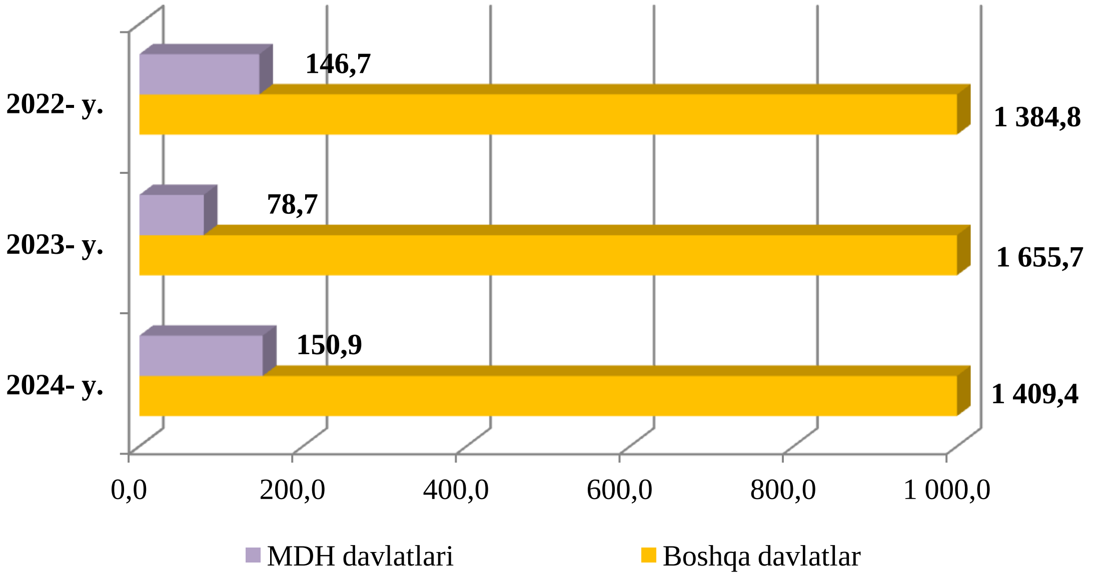

2024-yil yanvar-iyun oylarida Andijon viloyati 60 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Koreya Respublikasi, XXR, Braziliya, Meksika, AQSh, Rossiya Federatsiyasi va Turkiya) jami importning 10 dan 9 qismini tashkil etdi.

Viloyat importida asosiy hamkor davlatlarning ulushi
(2024-yil yanvar-iyun, % da)

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024-yil yanvar-iyun oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 290,4 mln. AQSH dollarini tashkil etib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 6,5 % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 18,6 % ga yetdi.

Sanoat mahsulotlari import qilingan asosiy hamkor davlatlar

(2024-yil yanvar-iyun)

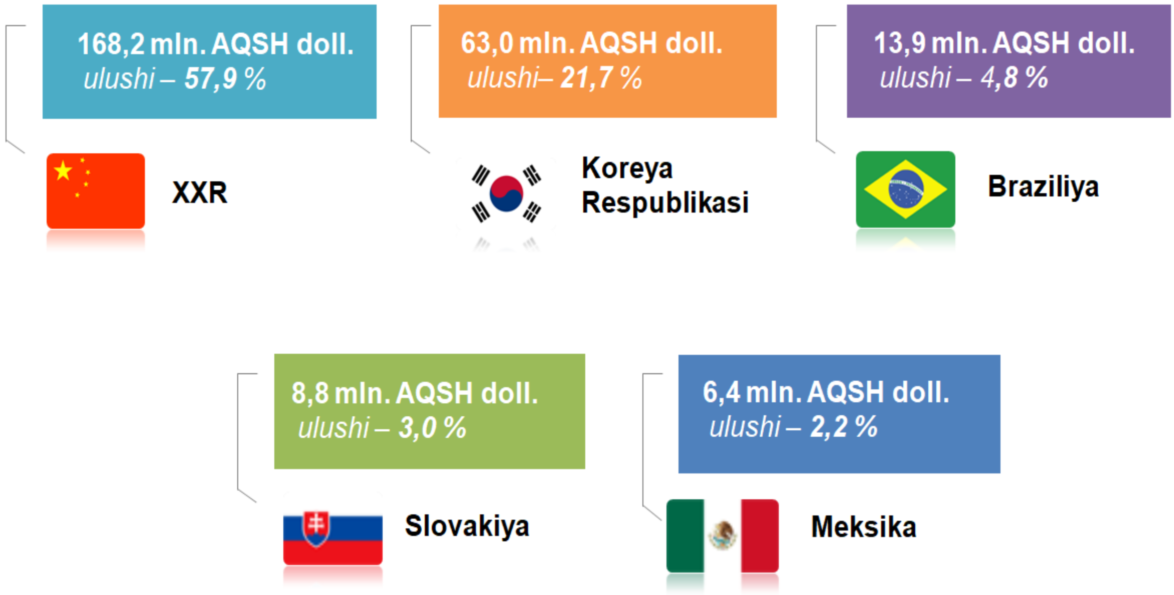

Sanoat mahsulotlari importi asosan cho‘yan yoki legirlanmagan po‘lat (122,9 mln. AQSH dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (64,5 mln. AQSH dollari), rezina buyumlari (61,9 mln. AQSH dollari), to‘qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o‘xshash mahsulotlar (26,1 mln. AQSH dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Tovar - har qanday ko‘chma mulk, shu jumldan valyuta va valyuta qimmatliklari, elektr, issiqlik va boshqa energiya turlari, transport vositalari (yo‘lovchilar va tovarlar tashish uchun ishlatiladigan transport vositalari, shu jumladan konteynerlar va boshqa transport uskunalari bundan mustasno), intellektual mulk obyektlari.

Tovarlar eksporti - agar qonunchilikda boshqa tartib ko‘zda tutilmagan bo‘lsa, tovarlarni O‘zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib kirish majburiyatisiz olib chiqish.

Reeksport – xorijiy tovarlar bojxona hududidan olib chiqiladigan bojxona rejimi.

Tovarlar importi – tovarlarni O’zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib chiqish majburiyatisiz olib kirish.

Reimport – bojxona hududidan eksport rejimida olib chiqilgan O’zbekiston Respublikasi tovarlari O’zbekiston Respublikasining Bojxona kodeksida ko‘rsatilgan muddatda (olib chiqilgan paytdan boshlab o‘n yil ichida) qaytarib olib kiriladigan rejim.

Tashqi savdo aylanmasi - mamlakatning muayyan davrdagi eksport va import qiymatlari summasi.

Tovarlar kelib chiqqan mamlakat - tovar to‘liq ishlab chiqarilgan yoki yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat (tovar yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat “Bojxona tarifi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi qonunining 26-moddasiga asosan aniqlanadi).

Tovarlarning belgilangan manzili -yuklab jo‘natish paytida tovar yetkazib berilishi belgilangan mamlakat sifatida ma’lum bo‘lgan mamlakat.

Tovarlarning statistik qiymati - shartnoma valyutasidan qat’i nazar yagona bazisga keltirilgan shartnoma bo‘yicha tovarlar qiymati.

Xizmatlar (ishlar) eksporti - O‘zbekiston Respublikasining rezidentlari tomonidan norezidentlarga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat’i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Xizmatlar (ishlar) importi - norezidentlar tomonidan O‘zbekiston Respublikasi rezidentlariga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat’i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Ma’lumot uchun: *O’zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko‘rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o‘rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o‘rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o‘z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo‘yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o‘rtasida o‘tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.*